

VÉGH BALÁZS BÉLA

Láng Gusztáv katedrái

A hagyományos tanári életpályán mindenkit egy névre szóló katedra illet meg, melyet pályakezdetéskor elfoglal és nyugdíjazáskor lead. Az idén nyolcvanéves Láng Gusztávot, a magyar irodalom professzorát legalább három katedrával ajándékozta meg a sors: egy kiskatedrával, egy nagykatedrával és egy virtuális vagy életkatedrával.

A kolozsvári Utunk Kiskatedra rovatában a hetvenes években a magyar irodalom íróiról és költőiről, valamint esztétikai-poétikai jelenségeiről rendszeresen közölt tanulmányai meghatározóak voltak sokunk középiskolás éveiben. Bennük „nem középiskolás fokon” juthattunk hozzá irodalmi ismeretekhez. Láng Gusztáv „kiskatedrája” felkészített bennünket arra, hogy később magyarszakos hallgatókként, ill. magyartanárként otthonosan mozoghassunk a „nagykatedrák” közelében is.

Nagykatedrán két ízben is dolgozott Láng Gusztáv: a Kolozsvári Babes-Bolyai Tudományegyetemen és Szombathelyi Berzsenyi Dániel Tanárképző Főiskolán. A kolozsvári nagykatedráról hangoztak el emlékezetes Ady-szövegértelmezései, a szombathelyiről pedig romániai magyar irodalmi előadásai. A magyar irodalom tanszék egykori Ady-termének katedráján premer irodalmi szövegekkel jelent meg, hogy ott helyben, előttünk gyakorolja a versek újraolvasását és tárja fel immanens értékvilágukat. Két olvasat közötti időszakban tovább nőttek bennünk a remekművek; valósággal életre keltek, lelkiekben és szellemiekben gazdagítottak bennünket. Így tudatosodott számunkra, hogy a századfordulón Közép-Európának három jelentős szellemi központja volt: Bécs, Prága és Budapest, bennük három gondolkodást és életérzést meghatározó személyiséggel: Sigmund Freuddal, Franz Kafkával és Ady Endrével.

Láng Gusztáv virtuális katedrája köré szerveződött mindaz, amit nekünk egyetemi hallgatóinak elmondott előadásainak és szemináriumainak szüneteiben (ő sohasem vonult vissza tanári szobájába, hanem velünk cigarettázta végig a tízperces szüneteket), továbbá pedagógiai gyakorlaton, focimérkőzés közben és után, sörözéskor, fogadóórán stb. Tudva, hogy a jó pedagógustól ilyen alkalmakkor is tanulni lehet valamit az élet minőségeiből és mindabból, ami személyiségét érdekelte: társasági élet, barátság, család, horgászás, szatmári családi és diákemlékek, főzőcskézés, olvasás stb. Ezekből tudtuk meg, hogy Láng Gusztáv mennyire szereti az életet.

Kötött és kötetlen érintkezési módjai tanítványaival meghatározóak lettek az egymást követő nemzedékek számára. Egyik örökös tanítványaként a nomen est omen latin mondással szeretném köszönteni az idén nyolcvanéves Láng Gusztávot. Az ötletet nevének kétféle, német és magyar nyelvű olvasata adhatja: német értelmezésben a név 'hosszú' jelent, a magyarban 1.égéskor keletkező, nyelv alakú, lobogó fényjelenséget"; 2.erős érzelmet (annak heves megnyilatkozását). Értelmezésben tekintsük alkalminak a kétféle jelentés megkülönböztetését, beszélgetéseink alkalmával a professzor úr sohasem választotta szét sváb és magyar identitását, inkább kettős identitásának tekinti önmagát. Ennek a jegyében kívánom, hogy mindkét jelentés, a langé ('hosszú') és a lángé ('erős érzelm') együttesen kísérelje tovább életútján.